

Koncepce vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro období 2011 – 2015

1. Úvod

Od vyvrcholení přístupových jednání České republiky do Evropské unie byly zpracovány a vládou České republiky schváleny dvě koncepce vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství - před vstupem do EU (2000 – 2004) a pro období po vstupu do EU (2004 – 2010).

Pro období před vstupem do EU bylo hlavním cílem zajištění transpozice „acquis communautaire“ do národní legislativy, a to v rámci nového vodního zákona č. 254/2001 Sb. a jeho transpoziční novely č. 20/2004 Sb. Vodním zákonem byla také podrobně upravena působnost resortních ministerstev k oblasti vod, vymezená kompetenčním zákonem.

Období po vstupu do Evropské unie provází v resortu ministerstva zemědělství naplňování požadavků směrnic ES, zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky, a to zpracováním příslušných plánů povodí s programy opatření k dosažení dobrého stavu vod do roku 2015, směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod, pro kterou bylo vyjednáno přechodné období k zajištění potřebných opatření do roku 2010 (odkanalizování a čištění splaškových vod v aglomeracích nad 2 000 ekvivalentních obyvatel včetně zpřísněných požadavků na čištění odpadních vod s ohledem na skutečnost, že celé území České republiky je stanoveno za „citlivou oblast“). Další důležitou oblastí je implementace směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů.

Zároveň bylo nezbytné výrazně posílit a rozvíjet opatření prevence před povodněmi, neboť území České republiky bylo opakovaně (po téměř 100leté přestávce) zasaženo povodněmi, z nichž mnohé byly extrémní a způsobily enormní škody na veřejném i soukromém majetku (od r. 1997 celkem 174 mld. Kč) včetně ztrát na životech obyvatel (118 obětí), z toho škody na vodních tocích a dílech byly cca 15 mld. Kč.

Proto již v roce 2000 byla vládou České republiky schválena strategie prevence před povodněmi na území České republiky. Její zpřesnění obsahuje Plán hlavních povodí České republiky (2007) a konkrétní opatření Plány oblastí povodí (2009). K aktualizaci této obecně platné strategie přináší soubor úkolů Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodně blízkých opatření (schválená usnesením vlády České republiky z 10. listopadu 2010 č. 799), která posiluje kombinaci přírodně blízkých opatření a technických prvků prevence povodní.

Koncepce pro období 2004 – 2010 obsahovala řadu záměrů a cílů, jejichž vyhodnocení podle kap. 2 Východiska se stalo základem pro zpracování politiky v oblasti vodního hospodářství na další období (2011 – 2015).

2. Východiska

2.1 Legislativa a výkon státní správy ve vodním hospodářství

Základními právními normami pro vodní hospodářství jsou:

- vodní zákon č. 254/2001 Sb., který byl ode dne své účinnosti 1.1.2002 šestnáctkrát novelizován a je proveden 20 prováděcími právními předpisy a další se připravují v souvislosti s poslední novelou zákonem č. 150/2010 Sb. účinnou od 1.8.2010 a
- zákon č. 274/2001Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), který byl od své účinnosti 1.1.2002 devětkrát novelizován a je proveden jedním prováděcím právním předpisem (vyhláškou č. 428/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 146/2004 Sb. a vyhlášky č. 515/2006 Sb.).

Přímé novely vodního zákona byly provedeny zákonem č. 181/2008 Sb. (k usnadnění realizace protipovodňových opatření) a zákonem č. 150/2010 Sb. Tato velká novela provedla úpravy, které si vyžádala osmiletá aplikace zákona v praxi, transpozice nových evropských směrnic k ochraně podzemních vod před znečištěním a o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik; v průběhu přípravy novely se přidaly další požadavky: snižování administrativní zátěže, úprava správního trestání či legislativní odpověď na infringement rámcové směrnice o vodách 2000/60/ES. Výrazným tématem se stala úprava ekonomických nástrojů ve vodním hospodářství, která však musela být v důsledku celosvětové hospodářské krize odložena na pozdější dobu.

V roce 2006 byl zákonem č. 76/2006 Sb. novelizován zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu. Novela přinesla výrazné rozšíření povinností provozovatelů i vlastníků informovat a publikovat údaje o nákladech i cenách služeb v konfrontaci s údaji o majetkové a provozní evidenci. Rovněž Ministerstvo financí v roli cenového regulátora rozšiřovalo dohled nad nákladovostí věcně usměrňovaných cen, což vše přispělo k rozšíření regulace bez zřízení speciálního nového regulačního úřadu, jak je v některých zemích ES uplatňováno. Tato novela zavedla rovněž povinnost vlastníků infrastruktury zpracovat plán obnovy nejméně na období 10 let jako jednu z podmínek ekonomické udržitelnosti investic, zejména pořízených s podporou dotací. Tomuto problému je třeba i nadále věnovat zvýšenou pozornost a promítá se do koncepčních záměrů na další období.

Výkon státní správy ve vodním hospodářství klade značné nároky na pracovníky vodoprávních úřadů (obecních úřadů a újezdních úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů). Proto Ministerstvo zemědělství ustanovilo „výkladové komise k zákonu o vodách a zákonu o vodovodech a kanalizacích“, které řeší problémy s aplikací zákonů v praxi a zajišťuje pravidelná školení pracovníků vodoprávních úřadů.

Ministerstvo zemědělství jako ústřední vodoprávní úřad provádělo pravidelně ve dvouletých cyklech podle plánu kontrol zpracovaného Ministerstvem vnitřní kontroly výkonu přenesené působnosti u krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy.

Na vodoprávních úřadech s působností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností byl vrchní vodoprávní dozor vykonáván namátkově, a to v souladu se záměrem Ministerstva zemědělství přispět zejména metodickou pomocí ke zvýšení úrovně výkonu státní správy ve vodním hospodářství. Ve sledovaném období byl zkontrolován 101 úřad, tj. 44,5 % vodoprávních úřadů tohoto stupně.

Na všech úrovních výkonu přenesené působnosti byl při kontrolách zjištěn vliv nového správního řádu na zvýšení náročnosti administrace správních řízení. Úroveň výkonu státní správy krajských úřadů v oblasti vodního hospodářství je stabilně vysoká.

Kontroly vodoprávních úřadů obcí s rozšířenou působností potvrdily vzrůstající úroveň výkonu státní správy ve vodním hospodářství. Většina zjištěných pochybení byla vesměs formálně-procesního rázu a vyskytla se opakovaně ve větším či menším rozsahu prakticky u všech úřadů. Znalost vodního zákona a jeho prováděcích předpisů je na velmi dobré úrovni. U žádného z vodoprávních úřadů nebylo třeba ukládat opatření k nápravě.

2.2. Stav implementace směrnic ES/EU v gesci Ministerstva zemědělství

Směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod

Je evidováno 633 aglomerací nad 2 000 EO, u kterých mají být splněny požadavky směrnice do konce roku 2010 podle vyjednaného přechodného období. Vláda České republiky se pravidelně zabývá stavem implementace směrnice a strategií financování požadavků na čištění městských odpadních vod. V roce 2010 zbývalo dořešit cca 190 aglomerací včetně Hlavního města Prahy. Usnesením ze dne 11. srpna 2010 č. 575 uložila vláda ministrům životního prostředí a zemědělství zajistit urychlení realizace akcí u aglomerací uvedených v příloze č. 1 a 2 tohoto usnesení v souladu s pravidly Operačního programu Životní prostředí a v rámci Programu č. 129 180 Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II. Ministerstvo zemědělství zajistilo aglomeracím uvedeným v příloze č. 2 citovaného usnesení podmínky k zahájení realizace příslušných opatření. Zároveň byly prověřovány ČOV, které sice neplní nařízení vlády ohledně limitů vypouštěných odpadních vod (tedy národní legislativu), avšak mohou vyhovovat limitům stanoveným směrnicí, které jsou mírnější.

Směrnice 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

Jako zranitelné oblasti je po revizi v roce 2007 vymezeno 28 848 km², tj. 37 % plochy České republiky. Zranitelné oblasti jsou zařazeny do „Registru chráněných území“. V letech 2004 – 2006 probíhal rozsáhlý monitoring (949 profilů). Největší podíl sledovaných lokalit spadá při hodnocení průměrných koncentrací do rozmezí 10 – 25 mg NO₃/l a rizikových lokalit (s průměrnými koncentracemi nad 50 mg NO₃/l) bylo pouze 0,6 %. První akční program, který v zranitelných oblastech upravuje používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření) byl splněn na 80 – 100 %. Druhý akční program (2008 -2011) akcentoval nutnost zajistit zvýšení kapacit na skladování statkových hnojiv s využitím podpor v rámci Programu rozvoje venkova. Dodržování podmínek nitrátové směrnice se od 1. ledna 2009 promítá také do Kontrol podmíněnosti (Cross-compliance), konkrétně do povinných požadavků na hospodaření. Dále bude nutné v dalším období po roce 2011 novelizovat příslušné prováděcí předpisy.

Směrnice 75/440/EHS o požadované jakosti povrchové vody určené pro odběr pitné vody v členských státech

Transpozice směrnice byla provedena vodním zákonem č. 254/2001 Sb., zákonem o vodovodech a kanalizacích č. 274/2001 Sb. a prováděcí vyhláškou č. 428/2001 Sb. Příloha II směrnice byla transponována také do nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech.

V roce 2005 byla Evropské komisi podána zpráva o implementaci. Byly vybrány 4 zdroje pro vypracování plánů pro zlepšování jakosti surové vody a vytipovány další k hodnocení

a zapracování do plánů oblastí povodí s ohledem na skončení platnosti této směrnice v roce 2007.

Směrnice 98/83/ES o jakosti vody určené pro lidskou spotřebu

Gestorem implementace směrnice je Ministerstvo zdravotnictví, které sleduje jakost pitné vody. Ministerstvo zemědělství promítlo požadavky na jakost pitné vody do Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací České republiky a při zpracování stanovisek ke změnám plánů rozvoje vodovodů a kanalizací jednotlivých krajů je hlavním kritériem zajištění jakosti pitné vody, a to i v dlouhodobém výhledu. Stejný přístup je aplikován v dotační politice Programu č. 129 180 Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II a u Programu rozvoje venkova.

Směrnice 78/659/EHS o jakosti povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb

V rámci nařízení vlády č. 71/2003 Sb. o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod, ve znění nařízení vlády č. 169/2006 Sb., bylo celkem vymezeno 30 % vodních útvarů jako vhodných pro život ryb (jednak lososových, jednak kaprových). Pro zajištění implementace byl zaveden specifický monitoring (cca 650 profilů), který ozřejmil, že 64 % vymezených vodních útvarů bez problémů splnilo požadované limity. Překračovány byly nejčastěji koncentrace amoniaku u vod kaprovitých a koncentrace kyslíku u vod lososovitých (zde je třeba zohlednit stav teploty vody na daných lokalitách, neboť omezuje přístup kyslíku z ovzduší).

Pro dosažení hodnot požadovaných směrnicí byl zpracován „Program snížení znečištění povrchových vod, které jsou nebo mohou se stát trvale vhodnými pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších druhů živočichů“, který přinesl výčet 327 opatření. Významným opatřením ke zlepšení jakosti vody je zejména naplňování požadavků směrnice o čištění městských odpadních vod a směrnice o omezování vypouštění nebezpečných látek.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky

Gesčním ministerstvem pro uvedenou směrnici je Ministerstvo životního prostředí. Nicméně celý proces přípravy plánů a rovněž realizace opatření ke zlepšení ekologického stavu vodních ekosystémů je v působnosti Ministerstva zemědělství, které řídí rozhodující správce vodních toků (spravují přes 95 % jejich délky). Pořízení plánů oblastí povodí zajistily s. p. Povodí; způsob zpracování a výsledky jsou popsány v kapitole plánování v oblasti vod.

V souhrnu lze konstatovat, že požadavky směrnic, které jsou v gesci Ministerstva zemědělství (a patří k nejobtížnějším v celém „acquis communautaire“), jsou průběžně naplňovány. Určité zpoždění v kolaudaci staveb na ochranu vod dle směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod lze vysvětlit, neboť stavby kanalizací a čistíren odpadních vod ke splnění požadavků v rámci stanoveného přechodného období budou zahájeny a většina z nich bude před kolaudací. Svou roli ve zpoždění procesu výstavby sehrává také pozice EK při poskytování podpor na tuto infrastrukturu z evropských fondů, které byly vázány na délku trvání a další parametry provozních smluv vlastníků infrastruktury (aglomerací) s dodavateli vodohospodářských služeb, uzavřených v minulosti.

2.3 Plánování v oblasti vod

Proces plánování v oblasti vod jako soustavná koncepční činnost garantovaná státem byl začleněn do vodního zákona s cílem vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy v ochraně vod podle požadavků rámcové směrnice o vodách 2000/60/ES (dosáhnout ve třech plánovacích obdobích do roku 2027 dobrého stavu vod), v ochraně před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod a pro udržitelné užívání vodních zdrojů, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

Pro první etapu do konce roku 2015 byly do konce roku 2009 zpracovány a přijaty plány povodí ve dvou úrovních:

- Plán hlavních povodí České republiky (schválen usnesením vlády ze dne 23. května 2007 č. 562 a jeho závazné části byly vyhlášeny nařízením vlády č. 262/2007 Sb.), který představuje dlouhodobou koncepci oblasti vod. Integruje záměry a cíle rezortních politik ústředních vodoprávních úřadů, zejména Koncepce vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro období po vstupu do Evropské unie na léta 2004 – 2010 a Státní politiky životního prostředí 2004 – 2010, a stal se základním podkladem pro zpracování plánů oblastí povodí,
- Plány osmi oblastí povodí (povodí Horního a středního Labe, povodí Horní Vltavy, povodí Berounky, povodí Dolní Vltavy, povodí Ohře a Dolního Labe, povodí Odry, povodí Moravy a povodí Dyje), které jsou koncepčními dokumenty, jež shrnují informace o současném stavu vodních útvarů v oblastech povodí a stanovily konkrétní cíle zaměřené na dosažení dobrého stavu vodního prostředí, prevenci zhoršování stavu vodního prostředí, podporu udržitelného využívání vod, snížení vlivů extrémních průtokových stavů (povodní a sucha) a navrhuje opatření k jejich zajištění do roku 2015. Příslušné plány oblastí povodí byly do konce roku 2009 schváleny zastupitelstvy jednotlivých krajů.

Plány oblastí povodí naplňují požadovanou základní úroveň zpracování plánů povodí podle směrnice 2000/60/ES. Byly z nich sestaveny souhrnné Plány národních částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Odry a Dunaje a ty byly vkladem České republiky do Plánů mezinárodních oblastí povodí Labe, Odry a Dunaje.

První plánovací období pro léta 2009 – 2015 se soustředilo na uvedené požadavky, avšak v průběhu dlouhodobé implementace se v důsledku zvýšeného výskytu povodní a také sucha a v návaznosti na scénáře o možné změně klimatu orientace plánů posunuje. Zejména přijetí směrnice 2007/60/ES o vyhodnocení a zvládnání povodňových rizik vede k doporučení EK, aby plánovací proces obsáhl i adaptační aktivity. S uvedeným doporučením nevzniká v České republice žádný problém, neboť již do vodního zákona bylo plánování v oblasti vod pojmato komplexně a kromě aktivit ke zlepšení stavu vodních ekosystémů obsahuje návrhy protipovodňových opatření a plán rozvoje vodovodů a kanalizací. Je zřejmé, že tato integrace základních vodohospodářských aktivit je nezbytná, neboť uvedené směry spolu úzce souvisejí. Podobně neměla a nemá Česká republika problémy se správou povodí v hydrologických povodích, jež byla a je zajištěna prostřednictvím státních podniků Povodí (resp. předchozími formami této instituce) již od poloviny minulého století.

Významným přínosem bylo vytvoření Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací České republiky jako součásti plánování v oblasti vod. To přináší nejenom podmínky k ochraně národních zdrojů, ale rovněž určení regulativů pro investiční rozvoj v oboru.

V současnosti probíhá postupné naplňování programů opatření plánů povodí a z dosavadního průběhu je zřejmé, že se daří naplňovat především ochranu vod před znečištěním z bodových zdrojů odpadních vod. Z oblasti péče o hydromorfologii koryt vodních toků je věnována

pozornost především obnově říčního kontinua výstavbou rybích přechodů a revitalizaci drobných vodních toků s využitím dotačních podpor Operačního programu Životní prostředí a v řadě případů s kombinací programu Podpora prevence před povodněmi II.

2.4 Zásobování obyvatelstva pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod

Podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů dosáhl v roce 2009 92,8 % z celkového počtu obyvatel. Kvalita pitné vody dodávané z úpraven splňuje stanovené standardy a monitorovací systém Státního zdravotního ústavu svědčí o minimálním překročení hygienických limitů. Horší je ovšem situace u malých a individuálních vodárenských zdrojů (studny), kde frekvence překročení standardů je podstatně vyšší. Proto je stále žádoucí připojování malých aglomerací na vodárenské systémy s dostatečně kapacitním zdrojem a moderní technologií vodárenské úpravy.

V roce 2009 bydlelo v domech připojených na veřejnou kanalizaci 81,3 % obyvatel. Výstavba čistíren odpadních vod a kanalizačních systémů v posledních letech výrazně vzrostla a přes 500 aglomerací realizuje novou infrastrukturu. Rovněž intenzifikací stávajících čistíren odpadních vod bylo dosaženo splnění zpřísněných emisních limitů – zejména pro sloučeniny fosforu a dusíku. Je ovšem třeba dále řešit výstavbu kanalizací a čistíren splaškových vod v malých obcích, kde je zatím jejich likvidace řešena individuálně. Tato řešení je třeba pečlivě posoudit z hlediska ekonomiky s ohledem na zajištění udržitelnosti investic obnovou v budoucích letech.

Vliv ekonomických parametrů (cena pro vodné + stočné, zisk provozovatelů) byl příčinou odstředivých tendencí vlastnických i provozovatelských subjektů. Bude třeba podpořit naopak proces integrace s uplatněním solidárních cen za služby a tak posílit možnosti trvalé udržitelnosti infrastruktury i v malých obcích (tam výše nákladů na obnovu, údržbu i provoz infrastruktury převyšuje tržby za malé objemy vody odebírané uživateli). Solidární cena je však možná jen na vůli jejích účastníků.

Finanční zdroje na investiční výstavbu podle Konceptce rozvoje vodovodů a kanalizací České republiky se dařilo dostatečně zajistit jak na národní úrovni (program Ministerstva zemědělství, dotace ze Státního fondu životního prostředí a z rozpočtu krajů z příjmů za odběry vody z podzemních vod i vkladem z veřejných rozpočtů obcí a měst), tak s využitím fondů EU (Operační program Životní prostředí na Ministerstvu životního prostředí a Programu rozvoje venkova České republiky na Ministerstvu zemědělství).

2.5 Prevence škodlivých účinků vod – povodní a sucha

Od r. 1997 postihují území České republiky povodně, z nichž většina měla katastrofické následky – škody na majetku veřejných i privátních subjektů a dokonce ztráty lidských životů, jejichž počet přesáhl 100 obětí. Tab. č. 1 v příloze přináší přehled následků těchto povodní a je třeba uvést, že součástí škod je rovněž devastace koryt vodních toků a vodních děl na nich. Reakcí na tyto situace je poskytování dotační pomoci ze státního rozpočtu (a v r. 2002 také z evropských fondů) na odstranění povodňových škod, což pro správce vodních toků představovalo za období 1997 – 2010 finanční objem cca 10 mld. Kč – což pokrývalo cca 2/3 výše škod. Zbytek byl uhrazen z jejich vlastních zdrojů včetně půjček od bankovního sektoru. K povodňovým škodám došlo také na infrastruktuře vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod, pro které byly poskytnuty podpory ve výši 1,9 mld. Kč.

Zásadním koncepčním krokem bylo zpracování Strategie ochrany před povodněmi pro území České republiky (schválena vládou ČR 19. dubna 2000 usnesením č. 382).

V r. 2000 bylo rovněž přijato několik zásadních zákonů, které řeší záchranné práce a jejich koordinaci (zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení). Rovněž zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, zavedl rozhodující prvky k posílení prevence před povodněmi (povinné povodňové komise, povodňové plány, vymezování záplavových území atd.) Výrazně se zkvalitnil předpovědní a informační systém Českého hydrometeorologického ústavu i vybavení s. p. Povodí pro monitorování vodních stavů, srážek a dálkový přenos získávaných údajů k poskytování informací široké veřejnosti. Iniciativou Ministerstva zemědělství byl zaveden do praxe Informační systém VODA České republiky, který je zcela otevřený pro veřejnost nejenom v ČR, ale i v okolních státech (údaje o vodních stavech a manipulacích na vodních nádržích jsou uvedeny v šesti jazycích na adresách: www.voda.gov.cz a www.water.gov.cz).

Tato nestrukturální opatření jsou provázena rovněž strukturálními – technickými – prvky v programech dotačních podpor. Program Podpora prevence před povodněmi Ministerstva zemědělství byl zahájen I. etapou ihned po povodňové katastrofě v r. 2002, v současnosti probíhá II. etapa (2007 – 2013) a v programovém prohlášení vlády (srpen 2010) je vyhlášen záměr pokračovat v preventivních opatřeních přípravou III. etapy (předpokládané na období 2014 - 2020). Efekty investovaných prostředků byly vyhodnoceny pro akce z I. etapy (Tab. č. 2) a význam těchto opatření pro snížení rozsahu škod je naprosto evidentní a tedy je nezbytné ve zkvalitnění prevence nadále pokračovat.

Po povodni v r. 2006 byla prostřednictvím správců povodí (s. p. Povodí) kvantifikována potřeba rozvoje protipovodňových opatření tak, aby nejohroženější území byla více ochráněna před devastací povodňovými situacemi. Finanční rámec nákladů na tato předpokládaná opatření činil cca 50 mld. Kč. Při zhodnocení dosavadního průběhu realizace opatření vyplynulo, že k úrovni r. 2013 bude dosavadními programy pokryta přibližně polovina této částky.

Nově v přijaté Koncepci řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodě blízkých opatření (usnesením vlády České republiky ze dne 10. listopadu 2010 č. 799) je pro rozvoj zejména přírodě blízkých opatření uplatňována Ministerstvem životního prostředí potřeba dalších 25 mld. Kč na realizaci přírodě blízkých opatření (předpokládaným finančním zdrojem mají být zejména fondy ES).

Pro nezbytné pokračování III. etapy Programu prevence před povodněmi, orientované na vytváření akumulčních a retenčních prostor podél vodních toků, je v uvedené Koncepci předpokládáno vytvoření specifického finančního zdroje, který by byl naplňován z poplatků za užívání vodních zdrojů a nakládání s vodami.

Z dosavadního průběhu realizace kombinací technických a přírodě blízkých opatření vyplývá, že největším problémem je vypořádání majetkoprávních vztahů s vlastníky pozemků, které jsou pro realizaci opatření nezbytné. Proto již v r. 2008 byla přijata novela zákona o vodách (č. 181/2008 Sb.) k usnadnění realizace staveb na ochranu před povodněmi s institutem možného vyvlastnění v případě nedohody o výkupu potřebných pozemků a umožněním zemědělského a lesnického hospodaření v poldrech se zárukou náhrady vzniklých škod v případě funkce poldru za povodně.

Zatímco výskyt povodní vedl k zásadním systémovým krokům ke zlepšení ochrany před jejich účinky, občasný výskyt sucha a nedostatku vody v některých regionech dosud není vnímán jako vážný a aktuální problém. V určitých oblastech (jižní Morava, Rakovnicko – viz obr. č. 1) již k dopadům sucha dochází, a působí škody zemědělcům a rovněž působí problémy se zásobováním pitnou vodou (např. Hradec Králové, lokální a individuální zdroje v Jihomoravském kraji).

K ochraně před povodněmi lze přistoupit řadou opatření realizovatelných v poměrně krátkém časovém období, což pro prevenci následků sucha není reálné. Zde je třeba systémových opatření k zajištění dostatečných a udržitelných vodních zdrojů v nových akumulacích a k posílení retence vody v krajině k zajištění rovnoměrného, dostatečného odtoku do stávajících vodních nádrží nebo k podpoře tvorby zdrojů podzemní vody.

Průběžně diskutované dopady možného vývoje klimatu (zpřesnění stávajících předpokladů a hypotéz se, dle Evropské komise, očekává v úrovni 2027 – 2030) vedly k vypracování pravděpodobných scénářů účinků změn na hydrologické podmínky našich vodních zdrojů. Ty jsou (v porovnání s většinou zemí EU) velmi omezené v důsledku odtoku vody z našeho území a prakticky kompletní závislosti našich vodních zdrojů na srážkách. Snahou vodohospodářů tedy musí být, v rámci předběžné opatrnosti, snaha o zachycení srážkových vod a omezení jejich rychlého odtoku z území.

Z provedeného průzkumu možných následků klimatické změny (dle průměrného scénáře vývoje teplot) na jednotlivá hydrologická povodí vyplynulo, že by nebyly na většině našeho území ze 40 – 70 % pokryty povolené objemy odběrů povrchových vod.

Proto Ministerstvo zemědělství navrhuje – v rámci předběžné opatrnosti a ve veřejném zájmu – hájit soubor lokalit, které by v případě nutnosti umožnily výstavbu vodních nádrží k vytvoření nových akumulačních a retenčních prostorů pro zachycení vody z povodní pro její využití v době sucha. Do generelu území chráněných pro akumulaci vod, která budou podkladem pro územní hájení v rámci politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace, je navrženo 69 lokalit. Je třeba zmínit, že některé kraje si počet hájených lokalit v zásadách územního rozvoje kraje navýšily, aby případný nedostatek vodních zdrojů negativně neovlivnil hospodářskou i sociální úroveň ve spravovaném regionu.

Východiskem řešení z hlediska ochrany životního prostředí a požadavků Ministerstva životního prostředí je především nutnost změny zemědělského hospodaření a využívání krajiny. Tyto přístupy obsáhnou opatření v programech tohoto resortu a budou uplatňovány také prostřednictvím „cross-compliance“ v posílení správné zemědělské environmentální praxe (GAEC) Ministerstvem zemědělství.

2.6 Financování vodohospodářských služeb, péče o vodní zdroje a investice do vodohospodářské infrastruktury

V přípojených Tab. č. 3 a 4 je zachycen současný stav financování vodohospodářských služeb, péče o vodní zdroje a investiční rozvoj vodohospodářské infrastruktury v rámci kompetencí Ministerstva zemědělství.

Z údajů vyplývá, že investiční náklady v oblasti vodního hospodářství pokrývají především dotační tituly v rámci programového financování ze státního rozpočtu, z fondů ES a také s částečným využitím vlastních zdrojů investorů.

Tyto stávající finanční zdroje jsou k dispozici do r. 2013 s tím, že realizace investic pokrytá z fondů ES může být dokončena do r. 2015.

Jak výstavba infrastruktury vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod, tak protipovodňová opatření jsou v naprosté většině členských států EU předmětem dotací. Proto i nadále je pro tyto účely nutné počítat s dotačními tituly a se zabezpečením finančních zdrojů pro jejich naplnění.

Aktuální nutnost úspor ve státním rozpočtu České republiky k cílenému snížení jeho schodku vede k nutnosti více využívat a rozvíjet princip „uživatel platí“ v oblasti vodního hospodářství – tedy zavést zpoplatnění dosud nezpoptatných užívání vodních zdrojů a nakládání

s vodami i přehodnotit stávající úroveň zpoplatňování. Rovněž bude třeba posoudit alokování stávajících příjmů z poplatků za užívání vod z hlediska využití pro priority vodního hospodářství a samozřejmě také hledat nové možnosti zpoplatnění přírodních zdrojů, které s vodním režimem souvisejí. Z hlediska Ministerstva zemědělství jde zejména o zajištění prostředků na pokračování III. etapy programu Podpory prevence před povodněmi a pokračování podpor k rozvoji infrastruktury vodovodů a kanalizací (orientovaných na malé, venkovské aglomerace pod 2000 ekvivalentních obyvatel).

Souběžně je ovšem třeba hledat také omezení nároků na státní rozpočet. Takovým opatřením je plánovaná transformace Zemědělské vodohospodářské správy (organizační složky státu financované výhradně ze státního rozpočtu) integrací do s. p. Povodí a Lesy ČR.

Rovněž je třeba podpořit rozvoj aktivit zmíněných státních podniků pro získání finančních prostředků nad rámec zpoplatnění odběrů vod po r. 2013 – samozřejmě v souvislosti s jejich hlavními činnostmi (např. výstavba a provoz malých vodních elektráren, využití kapacity vodohospodářských laboratoří apod.)

S ohledem na uvedená témata a problémy je zřejmé, že příprava rámce finančních zdrojů pro vodní hospodářství po r. 2013 představuje prioritu vodohospodářské politiky na období 2011 - 2015.

2. 7. Mezinárodní spolupráce

Oblast mezinárodních jednání a spolupráce v oblasti vod je zajišťována Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství. Zástupci obou resortů sestavují pracovní skupiny a delegace k pokrytí mezinárodních úmluv a dohod o ochraně vod v povodí Labe, Odry a Dunaje o spolupráci na hraničních vodách se sousedními státy.

Principy ochrany vodních zdrojů a udržitelného hospodaření s nimi jsou uplatňovány na bázi managementu hydrologických povodí a hydrogeologických rajonů překračujících státní hranice v souladu jednak s Úmluvou Evropské hospodářské komise OSN o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer (dále „Úmluva“) a jednak uplatňováním principů rámcové směrnice o vodách 2000/60/ES při mezinárodní spolupráci na hraničních vodách. V rámci Úmluvy vznikl rovněž smluvní dokument orientovaný na vztah mezi vodou a lidským zdravím – „Protokol o vodě a zdraví“, který vstoupil v platnost v r. 2005 a je zastřešován Ministerstvem zdravotnictví. Pracovníci resortu zemědělství jsou trvalými členy pracovního týmu a aktivity spočívají v poskytování podkladů z oblasti zásobování vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod, neboť tato oblast nabývá dále na významu s ohledem na možný vývoj změny klimatu a její negativní dopad na vodní zdroje – jejich množství i kvalitu.

Spolupráce se všemi sousedními státy – Spolkovou republikou Německo (se spolkovými zeměmi Bavorsko a Sasko), Polskou republikou, Slovenskou republikou, Rakouskou republikou – probíhá dlouhodobě v Komisích pro hraniční vody na základě dvoustranných mezistátních dohod, uzavřených v minulosti (1958 – 1999).

Po r. 1990 se také základní formou mezinárodní spolupráce staly Komise pro ochranu Labe, Odry a Dunaje, založené na bázi integrovaného managementu povodí uvedených evropských řek, které protékají několika státy. V rámci uzavřených dohod připravují smluvní strany akční plány a programy opatření jak ke zlepšení jakosti vody a vodních ekosystémů (podle požadavků rámcové směrnice o vodách 2000/60/ES), tak posílení účinné ochrany před povodněmi.

Všechny uvedené formy mezinárodní spolupráce nejsou časově ohraničeny, činnosti probíhají průběžně a dohodnutá realizace opatření vychází ze současných potřeb smluvních stran, neboť pokrytí finančních nákladů je obvykle záležitostí a odpovědností každého státu. V této souvislosti je tedy třeba zajistit nejenom finanční pokrytí určitého podílu nákladů na provoz sekretariátů zmíněných komisí (zabezpečuje Ministerstvo životního prostředí), ale také financování společně odsouhlasených nápravných opatření v přijímaných mezinárodních programech.

2. 8. Výzkum a vzdělávání

V oblasti výzkumných činností a potřeb vodního hospodářství byla provedena v r. 2006 analýza stavu a výhledových nároků. Ukazuje se, že pro oblast péče o vodní toky bylo možné využívat finančních podpor z prostředků programu Rady vlády pro vědu a výzkum (VaV) prostřednictvím Ministerstva životního prostředí, kam navrhovatelé projektu předkládali své žádosti. Většinu těchto podpor využíval zejména Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka. Od r. 2008 došlo v postavení této tradiční instituce (založena v r. 1919) k zásadní změně – byla převedena do „veřejných výzkumných institucí“ – v. v. i.

Zároveň bylo nově uspořádáno zadávání projektů VaV, kdy Ministerstvo životního prostředí již není zadavatelem a roli převzala Technologická agentura České republiky, kam se nyní v tendrových výzvách projekty na rozvoj i výzkum vodního hospodářství předkládají. Podmínky se ovšem výrazně změnily – zde se předpokládá poměrně vysoký podíl vlastních finančních prostředků, což má podpořit zejména rozvoj konkrétních výstupů, které si objednatel zadává. Zde lze spatřovat možnost zadávání (navrhování) projektů od provozovatelů (popř. vlastníků) infrastruktury vodovodů a kanalizací, zejména pokud jsou privátními subjekty. Nicméně je zjevné, že v souvislosti s vlastněním akcií těchto společností zahraničními, ekonomicky silnými partnery (Veolia, Aqualia apod.), kteří mají svá vlastní výzkumná střediska v zahraničí, je rozsah jejich zájmu o zadání projektů v ČR spíše hypotetický.

Zkušenosti s tímto přístupem jsou zatím omezené, nicméně je patrné, že pro projekty orientované na vodní zdroje a péči o ně se jedná o potřeby ve veřejném zájmu, kde je obtížné identifikovat jiného odběratele než stát, a tedy očekávané financování mimo státní prostředky je nereálné nebo silně omezené (nelze předpokládat účast nad 10 – 20 % projektových nákladů pro specifické případy regionálních řešení).

Také Národní agentura zemědělského výzkumu (NAZV) Ministerstva zemědělství přikročila ke změně systému zadávání (a zejména hodnocení) projektů navržených žadateli k podpoře. Návrh programu zemědělského aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje Komplexní udržitelné systémy v zemědělství sice obsahuje témata z oblasti vodního hospodářství, které jsou primárně orientované na „adaptační opatření k důsledkům změny klimatu“, ovšem i zde se počítá se značně vysokým podílem vlastních zdrojů žadatelů.

V oblasti aplikovaného výzkumu a podpory pro realizaci povodňové prevence s využitím změn v krajině a zemědělského hospodaření v území poskytuje významnou podporu Výzkumný ústav meliorací a ochrany půd (VÚMOP) v gesci ministerstva zemědělství. Pro zpracování výzkumného záměru na další období je proto třeba zařadit právě tematiky, které jsou předmětem vodohospodářské politiky resortu.

Jde o potřebu zpřesnění výhledových nároků na vodní zdroje, ekonomické otázky vodního hospodářství a udržitelného užívání vodních zdrojů včetně zapojení úsporných technologií – to jsou problémy, které výzkumnou činnost bezpochyby vyžadují a slouží obecně

k formulování státní vodohospodářské politiky – zejména v budoucnu při očekávání vyšší frekvence hydrologických extrémů.

V oblasti vzdělávání se podařilo na Střední odborné škole ve Vysokém Mýtě znovu obnovit směr „vodař – vodohospodář“ a tak pokrýt nejenom učební obor, ale také střední úroveň vzdělání pro oblast péče a správu vodních zdrojů. Zájem je však – bohužel – o tento směr omezený, a tak vzniká výhledově obava o zabezpečení úrovně těchto znalostí a dovedností, které ve správě vodních toků pokrývá současné obsazení s. p. Povodí.

Naopak vysokoškolské vzdělávání je pro oblast „vody“ dobře pokryto v Českém vysokém učení technickém v Praze, Vysokém učení technickém v Brně a Vysoké škole báňské – Technické universitě Ostrava a rovněž na České zemědělské universitě v Praze. K tomu lze připočítat také technologické obory na Vysoké škole chemicko -technologické v Praze. V r. 2009 přibyla další instituce – Fakulta rybnářství a ochrany vod v rámci Jihočeské university v Českých Budějovicích, v jejímž vzdělávacím plánu jsou zařazena vodohospodářská témata.

V oblasti výzkumu a vzdělávání odborníků působí velmi aktivně profesní sdružení – především Svaz vodního hospodářství (SVH), Sdružení oboru vodovodů a kanalizací (SOVAK), Česká vědeckotechnická vodohospodářská společnost (ČVTVHS), Národní komitét mezinárodní komise pro závlahy a odvodňování (ICID), Česká asociace krajinných inženýrů (ČKAI), Česká asociace pro vodu (CZWA – jak se změnila předchozí Asociace čistírenských expertů ČR), Československá asociace vodárenských expertů (ČSAVE). Ministerstvo zemědělství se všemi těmito expertními organizacemi velmi intenzivně spolupracuje a využívá diskusí s nimi k formulaci vodohospodářské politiky a koncepcí do budoucích let. Pravidelných konferencí a pracovních setkání se pracovníci resortu zemědělství aktivně účastní, což přispívá ke zvyšování odborné úrovně oboustranně – jak ve veřejné správě, tak v institucích a subjektech podnikajících v oblasti vodního hospodářství.

2. 9. SWOT analýza současné situace vodního hospodářství ČR

Silné stránky

- Využití novelizovaného vodního zákona zvýší realizaci efektivní protipovodňové ochrany a posílí adaptační opatření k omezení negativních účinků vody při hydrologických extrémech následkem změn klimatu.
- Realizace protipovodňových opatření v rámci I. a II. etapy Programu prevencemi před povodněmi výrazně zlepšila ochranu obyvatel a majetků.
- Plánování v oblasti vod je výrazně komplexnější než požadavky rámcové směrnice o vodách 2000/60/ES, které směřují na zlepšení kvality vodních ekosystémů. Je tak umožněn také systémový rozvoj vodohospodářských investic v oblasti vodovodů a kanalizací a rovněž realizace opatření ochrany před povodněmi.
- Rozvoj Informačního systému VODA České republiky jako informačního systému veřejné správy poskytuje průběžně podstatné informace o kvantitativních i kvalitativních situacích vodních toků, vodních nádrží, o úhrnech atmosférických srážek, o skladbě infrastruktury vodovodů a kanalizací, vydaných rozhodnutích státní správy o nakládání s vodami apod., což se stává vzorem i pro další, zejména sousední státy EU.
- Cílená dotační politika národních finančních zdrojů, posílených úvěry od mezinárodních finančních institucí a Evropskými fondy, umožňuje masivní výstavbu kanalizací a čistíren odpadních vod, a tak zkvalitňuje úroveň života obyvatel a zásadním způsobem přispívá ke zlepšení jakosti vodních zdrojů.

- Programy na podporu investic do vodovodů a úpravy vody rozšířily podíl obyvatel zásobovaných z veřejných vodovodů na téměř 93 % a vysokou spolehlivost jakosti pitné vody, která plní nejnáročnější kvalitativní požadavky.

Slabé stránky

- Nízká úroveň a rozsah péče o drobné vodní toky v zemědělské krajině následkem omezených finančních prostředků ze státního rozpočtu pro organizační složku státu (Zemědělskou vodohospodářskou správu), která byla jejich správcem.
- Nedostatečné finanční nástroje k zabezpečení obnovy infrastruktury vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod pro zajištění trvalé udržitelnosti investic.
- Neúplné a neadekvátní uplatňování principu „uživatel platí“ za využívání vodních zdrojů a za nakládání s vodami.
- Nedostatečná možnost prosazení rychlé realizace projektů na ochranu před povodněmi následkem problémů s majetkoprávním vypořádáním pozemků ve vlastnictví soukromého sektoru.
- Absence diverzifikovaných finančních zdrojů pro cílené a systematické využívání pro vodní hospodářství nad rámec dotací ze státního rozpočtu.
- Omezení a nedostatečné vymáhání změn v hospodaření na zemědělské půdě v území hydrologických povodí s cílem posílit retenci srážkových vod, retardaci jejich odtoku a omezení eroze půdy.
- Zdlouhavá příprava vodních staveb na ochranu před povodněmi a pro odstraňování povodňových škod na vodních tocích v důsledku kontroverzních postojů ochrany přírody, nevymezených priorit veřejného zájmu a průběhů výběrových řízení na dodavatele (protahující extrémně zahájení realizace).

Příležitosti

- Novelou vodního zákona zlepšit ekonomiku vodního hospodářství plnou aplikací principu „uživatel platí“ za využití vodních zdrojů a za nakládání s vodami.
- Zajistit cílené soustředění finančních prostředků z více zdrojů mimo státní rozpočet pro další rozvoj prevence povodní.
- Rozšíření počtu obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizační systém v malých aglomeracích.
- Prosadit prioritu zajištění vodních zdrojů a ochrany před povodněmi v hierarchii dalších veřejných zájmů.
- Zajistit pokračování Programu prevence před povodněmi III. etapou orientovanou na přechodnou retenci povodňových průtoků v území podél vodních toků.
- Zabezpečit další pokračování Programu na podporu investiční výstavby dotacemi v oblasti kanalizací, vodáren, vodovodů a čistíren odpadních vod po roce 2013.
- Zkvalitnit péči o drobné vodní toky integrováním jejich správy do s. p. Povodí a Lesy ČR a tak posílit funkci správy povodí.
- Zpracovat racionální a ufinancovatelné plány povodí pro II. etapu (2015-2021) tak, aby očekávání dobrého ekologického stavu vodních útvarů povrchových vod bylo postupně naplňováno a současně byl plněn také požadavek dosažení dobrého kvantitativního a chemického stavu podzemních vod.
- Zvolit vhodné finanční modely pro obnovu a trvalou udržitelnost vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací při zachování sociálně únosných vhodně usměrňovaných cen za vodohospodářské služby.

Rizika

- Neprosazení legislativní úpravy pro zajištění dostatečných finančních zdrojů zavedením plného principu „uživatel platí“ a nezajištění cíleného soustředění více zdrojových finančních prostředků mimo státní rozpočet pro potřeby vodního hospodářství.
- Nedokončení urychlené dostavby kanalizací a čistíren odpadních vod dle požadavků směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod (hrozí žaloba Evropské komise na Českou republiku u Evropského soudního dvora o porušení přístupové smlouvy k Evropské unii).
- Neprosazení priority vodohospodářských opatření k omezení povodní ve veřejném zájmu při vypořádání vlastnických vztahů k dotčeným pozemkům a v hierarchii dalších veřejných zájmů (rozvoj obcí, ochrana přírody apod.).
- Nezabezpečení kvalitního a efektivního obsahu III. etapy Programu před povodněmi včetně dostatečných finančních zdrojů.
- Nezajištění pokračování dotačního Programu rozvoje vodovodů a kanalizací orientovaného na investiční rozvoj především v obcích pod 2000 EO.
- Nezajištění finančních zdrojů pro přípravu kvalitní a racionální II. etapy plánů povodí.
- Nedostatečné usměrňování oprávněných nákladů ve vodohospodářských službách v oblasti vodovodů a kanalizací ohrozí přípravu vhodných modelů k zajištění obnovy a tím i trvalé udržitelnosti investic při dodržování sociálně přijatelné ceny služeb (vodné, stočné).
- Nedostatek finančních prostředků na realizaci programů opatření z I. etapy plánů oblastí povodí způsobí ohrožení požadavků rámcové směrnice o vodách 2000/60/ES v předepsaných termínech.

2. 10. Východiska pro sestavení Koncepce vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství na období 2011 – 2015

Pro období 2011 – 2015 jsou podstatné úkoly obsaženy v řadě případů v již přijatých dokumentech – Plánu hlavních povodí České republiky, v jednotlivých plánech oblastí povodí, v Koncepti řešení problematiky ochrany před povodněmi využitím technických a přírodě blízkých opatření včetně zabezpečování požadavků vyplývajících z novely vodního zákona (č. 150/2020 Sb.). Speciální důraz bude kladen na obsah Programového prohlášení vlády, které obsahuje několik prioritních cílů z oblasti prevence povodní a zlepšení péče o drobné vodní toky. Významnou prioritou je bezpochyby vytvoření finančních zdrojů mimo rámec státního rozpočtu a tím omezení tlaků na jeho využívání pro dotační politiku v oblasti správy vodních zdrojů.

Úkoly, které z uvedených materiálů vyplývají a zároveň pokrývají aktuální potřeby vyplývající z předchozího popisu současného stavu vodního hospodářství a jeho shrnutí ve SWOT analýze, jsou následující:

- Zabezpečit dostatečné finanční prostředky pro vodní hospodářství využitím cíleného soustředování vícezdrojových finančních zdrojů, při omezení nároků na státní rozpočet, účinným uplatněním principu „uživatel platí“ za nakládání s vodami a využíváním vodních zdrojů
- Zajistit rychlé dokončení investičních akcí pro splnění požadavků směrnice o čištění odpadních vod (91/271/EHS) tak, aby bylo odvráceno nebezpečí infringementu České republiky od Evropské komise.

- Pokračovat ve zkvalitnění ochrany před povodněmi zabezpečením III. etapy Programu prevence před povodněmi a zabezpečením implementace směrnice 2007/60/ES a uplatňováním kombinovaných technických a přírodě blízkých opatření.
- Zajistit pokračování investičních podpor pro rozvíjení vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací s akcentem na malé obce a města (pod 2000 EO) a vytvářet podmínky pro zajištění trvalé udržitelnosti investic obnovou podle racionálních plánů za podmínek sociálně přijatelné ceny za služby (vodné, stočné).
- Zlepšit péči o drobné vodní toky a omezit nároky na státní rozpočet integrací jejich správy převedením ze Zemědělské vodohospodářské správy do s. p. Povodí a Lesy ČR.
- Zabezpečit financování II. etapy plánů oblastí povodí a současně finanční zdroje pro realizaci opatření v programech obsažených v I. etapě.
- Dále rozvíjet obsah a integraci informací v databázích Informačního systému veřejné správy rozběhnutím II. fáze projektu Informačního systému VODA České republiky.
- Uplatňovat systém konkrétních adaptačních opatření na omezení následků hydrologických extrémů v důsledku změn klimatu při přípravě II. etapy plánů povodí.
- Rozšířit a posílit uplatňování standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC - good agricultural and environmental condition) ve prospěch vodního hospodářství posílením retence vody v území hydrologických povodí, omezení eroze a zabránění úniků škodlivých látek do vodních zdrojů.

3. Vodohospodářská politika Ministerstva zemědělství na období 2011 – 2015

3.1. Hlavní principy, zásady a cíle

Na základě vyhodnocení

- plnění cílů obsažených v Koncepci vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro období 2004 – 2010,
- cílů stanovených Plánem hlavních povodí České republiky podle vodního zákona v roce 2007 – jako dlouhodobé koncepce v oblasti vod v rámci sdílených kompetencí k vodám – zahrnujících jak cíle pro první etapu plánů povodí do roku 2015 podle směrnice 2000/60/ES, tak cíle v ochraně před povodněmi a pro udržitelné užívání vodních zdrojů, zejména pro zásobování obyvatel pitnou vodou,
- cílů přijatých v Koncepci řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodně blízkých opatření v roce 2010 a
- programového prohlášení vlády pro oblast zemědělství a venkova a oblast životního prostředí,

je možno konstatovat, že obecný cíl, principy a zásady státní politiky v oblasti vod a dlouhodobé (strategické) cíle stanovené v Plánu hlavních povodí České republiky jsou nadále platné:

Obecný cíl státní politiky v oblasti vod - vize

Vytvořit podmínky pro udržitelné hospodaření s omezeným vodním bohatstvím České republiky, které umožní sladit požadavky na všechny formy užívání vodních zdrojů s požadavky ochrany vod a vodních ekosystémů při současném zohlednění opatření ke snížení škodlivých účinků vod.

Principy a zásady státní politiky v oblasti vod - priority

Hlavní zásady státní politiky v oblasti vod vycházejí z obnovené strategie Evropské unie pro udržitelný rozvoj:

ZADRŽENÍ VODY V ÚZEMÍ A OCHRANA VOD

Podporovat snižování nepříznivých vlivů urbanizace území, zemědělského a lesního obhospodařování krajiny, na zásoby vody, podporovat obnovu ekologické stability krajiny a integrovaný přístup k ochraně vod a hospodaření s vodou.

INTEGRACE POLITIK HOSPODÁŘSKÝCH SEKTORŮ A SAMOSPRÁV

Zapojit ostatní sektory hospodářství včetně obcí a veřejné správy na úrovni krajů, aby byl zajištěn integrovaný přístup k řešení výhledových potřeb a požadavků na vody, zejména pro dlouhodobý výhled, kdy se předpokládá, že se budou výrazněji projevovat důsledky předpokládaných klimatických změn.

PŘEDBĚŽNÁ OPATRNOST

V případě vědecké nejistoty použít hodnotící postupy a vhodná preventivní opatření s cílem zabránit poškození lidského zdraví nebo životního prostředí.

ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI

Posílit účast občanů na rozhodování. Pro zajištění informovanosti veřejnosti o záměrech a možných scénářích vývoje a variantách řešení připravovat vhodné komunikační strategie.

EKONOMICKÉ A SOCIÁLNÍ DOPADY

Nadále uplatňovat zásadu „znečišťovatel a uživatel platí“ a při výběru scénářů opatření zohledňovat vedle ekologických dopadů také ekonomické a sociální dopady.

Dlouhodobé (strategické) cíle pro

Ochrana vod jako složky životního prostředí - chránit povrchové a podzemní vody, umožnit udržitelné a vyvážené užívání vodních zdrojů, vytvořit podmínky pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů i jednotlivých druhů vodních organismů a přispívat k ochraně na nich přímo závislých suchozemských ekosystémů či jednotlivých druhů suchozemských organismů. Naplněním těchto cílů vytvářet vůči vnějším negativním vlivům odolnou, ekologicky stabilní krajinu.

Ochrana před povodněmi - snížit počet povodněmi ohrožených obyvatel a omezit ohrožení majetku, kulturních a historických hodnot při prioritním uplatňování principu prevence. Pro ochranu před negativními účinky sucha - postupně se přizpůsobit předpokládané změně klimatu.

Vodohospodářské služby - zabezpečit bezproblémové zásobování obyvatel a dalších odběratelů vody nezávadnou a kvalitní pitnou vodou a efektivní likvidace odpadních vod bez negativních dopadů na životní prostředí a za sociálně únosné ceny.

3.2. Opatření k naplnění cílů

S ohledem na SWOT analýzu, Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky, společností všeobecně očekávané bezproblémové plnění veřejně prospěšných funkcí vodního hospodářství a aktuální vnější ekonomické podmínky je možno pro období 2011 – 2015 uvedené principy, zásady a cíle konkretizovat do následujících hlavních úkolů a opatření, jako nástrojů k realizaci koncepce:

A. Zabezpečit realizaci programů opatření přijatých v plánech oblastí povodí

Programy opatření k dosažení cílů ochrany vod je nutno uskutečnit do 3 let od schválení příslušného plánu, tj. do konce roku 2012. Jejich realizace je závislá na finančních zdrojích a vynutitelnosti některých opatření.

Úkol A.1: Analyzovat ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, krajskými úřady a správci povodí přijaté programy opatření z hlediska problémů jejich realizace (zajištění jejich financování a možností jejich vynucování a návrh nezbytných kroků pro jejich splnění).

Termín: 12/2011

Podle § 26 odst. 7 vodního zákona má Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a krajskými úřady předložit vládě každé tři roky od zveřejnění plánů oblastí povodí souhrnnou zprávu o plnění programů opatření a o stavu povrchových a podzemních vod a hospodaření s vodami v oblastech povodí.

Úkol A.2: Zpracovat ve spolupráci s MŽP a krajskými úřady a předložit vládě Souhrnnou zprávu o plnění programů opatření v oblastech povodí a zveřejnit ji v rámci Zprávy o stavu vodního hospodářství České republiky za rok 2012.

Termín: 11/2012

B. Zajistit aktualizaci plánů povodí pro období 2015-2021

Požadavek na přezkoumání a aktualizaci plánů povodí každých šest let ode dne jejich schválení vyplývá z ustanovení čl. 13 směrnice 2000/60/ES a § 25 zákona o vodách novelizovaného zákonem 150/2010 Sb. Do 22.12.2015 mají být v rámci 2. plánovacího období přijaty národní plány povodí pro období 2015-2021 včetně plánů dílčích povodí. Aktuálním úkolem je vytvoření podmínek pro zpracování a přijetí těchto plánů povodí podle jejich nové úpravy zákonem č. 150/2010 Sb.: „zajišťuje stát, schvaluje vláda; pořizovatelem je Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s příslušnými správci povodí a místně příslušnými krajskými úřady“. Podle hodnocení dopadu na státní rozpočet půjde o navýšení kapitoly MZe a MŽP pro roky 2012-2015 cca o 50 mil. Kč a vytvoření dotačního titulu pro správce povodí na zpracování dílčích plánů povodí o cca 100 mil. Kč.

Úkol B.1: Zajistit ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí financování prací na aktualizaci plánů povodí od roku 2012
Termín: 12/2011

Úkol B.2: Analyzovat ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, krajskými úřady a správci povodí metodické přístupy použité v 1. plánovacím období a přijmout úpravy a doplnění metodik pro aktualizace plánů
Termín: průběžně do 06/2013

Úkol B.3: Zajistit ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, krajskými úřady a správci povodí zpracování národních plánů povodí pro období 2015-2021 a předložit je vládě ke schválení
Termín: 12/2015

C. Zajistit úkoly obsažené v Koncepti řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodě blízkých opatření

Schválením Konceptu řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodě blízkých opatření usnesením vlády ze dne 10. listopadu 2010 č. 799 byly cíle a hlavní principy řešení prevence před povodněmi doplněny v souvislosti s implementací směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik; jde zejména o:

- změnu přístupu k povodním; na povodně pohlížet nejen z hlediska zvládání povodňových rizik a neškodného odvedení velkých vod, ale také z hlediska využitelného zdroje vody pro zvládání jejího nedostatku, tzn. řešit problematiku povodní a sucha komplexně v rámci ucelených povodí s maximální snahou o zadržování vody v krajině formou optimalizace její struktury a jejího využívání a uplatňování efektivních přírodě blízkých i technických opatření,
- vytvoření a zajištění diverzifikovaných finančních zdrojů, neboť do budoucna není možné nadále počítat s výrazným financováním ze státního rozpočtu včetně uplatnění principu „uživatel platí“ v nalezení vhodné formy spoluúčasti ohrožených subjektů před povodňovými riziky a systému pojištění.

- Úkol C.1: Předložit vládě ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí zprávu o plnění úkolů obsažených v Koncepci řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodě blízkých opatření podle usnesení vlády ze dne 10. listopadu 2010 č. 799
Termín: 12/2013
- Úkol C.2: Předložit vládě návrh III. etapy realizace protipovodňových opatření v působnosti Ministerstva zemědělství; jde o pokračování realizace efektivních preventivních protipovodňových opatření (oproti opakované úhradě škod) v záplavových územích po roce 2013 též jako implementace směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládnutí povodňových rizik
Termín: 12/2013
- Úkol C.3: Spolupracovat s Ministerstvem životního prostředí na zajištění plánů pro zvládnutí povodňových rizik
Termín: 12/2015

D. Zabezpečit uplatnění prevence negativních dopadů povodní a sucha a adaptačních opatření na změny klimatu v sektoru zemědělství

S ohledem na významný vliv zemědělského hospodaření na vody a možnosti, které poskytují pozemkové úpravy, je nutné promítnout požadavky vodního hospodářství do přípravy opatření v sektoru zemědělství, aby:

- *krajina a vodní toky byly obhospodařovány takovým způsobem, že se prokazatelně zmenší důsledky přívalových událostí (zejména erozně ohrožené pozemky – zdrojové oblasti odtoku, údolní nivy, nárazníkové pásy podél vodních toků),*
- *docházelo ke zvyšování retence vody v krajině, byl omezen a zpomalen povrchový odtok srážkových vod a podpořena infiltrace,*
- *nebyla realizována technická opatření vedoucí ke zrychlování odtoku vody z krajiny,*
- *byly minimalizovány nepříznivé efekty zemědělství na podzemní a povrchové vody (pokryv půdy, kultivace, hnojení, chemická ochrana).*

- Úkol D.1: V rámci příprav podpor po roce 2013 zvýšit zaměření environmentálních podpor rozvoje venkova na zatravňování nejzranitelnějších lokalit, zavést další tituly např. cíleného zatravňování v záplavových územích, opatření pro pěstování rychle rostoucích dřevin pro energetické využití podél vodních toků v širším pásu údolní nivy i na stávající orné půdě, posílení nástrojů prosazujících povinnost protierozních opatření na ohrožených plochách a zvýšení vsakování vody a řešit nové podpory při snížení ochrany zemědělských pozemků v záplavových územích a nastavit priority pro výběr příjemců podpor v zájmových územích s efektem pro povodňovou ochranu
Termín: 12/2012
- Úkol D.2: Uplatnit pro oblasti s významným povodňovým rizikem stanovené podle směrnice 2007/60/ES o hodnocení a zvládnutí povodňových rizik přednostní řešení pozemkových úprav v příslušných povodích
Termín: od roku 2013

E. Připravit adaptivní opatření pro zvládnutí důsledků klimatické změny

S ohledem na očekávaný vyšší výskyt extrémních hydrologických situací (povodně – sucho) je nutné se v období 2011-2015 zabývat adaptivními opatřeními.

K tomuto cíli řešit prioritně úkoly:

Úkol E.1: Uplatnit v přípravě odpovídajících organizačních, ekonomických a legislativních nástrojů tuto problematiku:

1. aktualizace očekávaných dopadů klimatické změny na vodní zdroje dle dostupné úrovně poznání,
2. stanovení očekávaných potřeb vody dle různých scénářů klimatické změny a vývoje společnosti,
3. aktualizace Generelu lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod a jeho případné rozšíření na ochranu území vhodných pro umělé infiltrace,
4. vytvoření institutu pro ovlivňování poptávky po vodě (využívání vodních zdrojů) na základě ekonomických aspektů („cena“ podzemní vody musí být vyšší než cena povrchové vody, uživatelé musí ekonomicky pocítit, pokud nárokují vyšší než potřebné množství vody v povoleních apod.),
5. ekonomicky zvýhodnit ty uživatele, kteří se chovají k vodě a životnímu prostředí šetrně – přechod ze stávajícího systému založeného na represii (cena za vypouštění znečištění, cena za odběry vody) k systému založenému na motivaci (výhodnější ceny oproti ostatním, pokud se uživatel chová ekologicky – např. vyšší výkupní cena el. energie z vodních elektráren s rybím přechodem, zajištěním vyšších minimálních zůstatkových průtoků u derivačních vodních elektráren apod.),
6. podporovat rozvoj sítě malých vodních nádrží (včetně rybníků) mající pozitivní vliv na mnoho aspektů vody v krajině (protipovodňová ochrana, závlahy, stabilizace hladin podzemních vod, ovlivňování mikroklimatu, nové biotopy),
7. změnit způsob konvenčního systému odvodňování urbanizovaných ploch na hospodaření se srážkovými vodami (aby začal fungovat tržní mechanismus – srážková voda má hodnotu a neměla by se likvidovat a není ani řešení s ní nenakládat, nýbrž by se s ní mělo hospodařit); z toho důvodu pro nově urbanizované plochy přenést závazek hospodařit se srážkovou vodou na původce problému, tj. na vlastníka, z jehož nemovitosti dochází k odtoku srážkových vod, pro stávající zástavbu vytvořit podmínky a motivaci k hospodaření se srážkovou vodou s tím, že kdo chce stávající stav zlepšit (tj. investovat), musí se mu to vyplatit.

Termín: průběžně

F. Navrhnout organizační, ekonomické a legislativní nástroje k zajištění udržitelného rozvoje v oblasti péče o vodní toky

Smyslem je připravit ekonomické a legislativní prostředí vedoucí ke snížení nároků na státní rozpočet pro péči o vodní toky.

K tomuto cíli řešit prioritně úkoly:

- Úkol F.1: Zlepšit péči o drobné vodní toky jednak integrací jejich správy do státních podniků Povodí a Lesy ČR, jednak nabídkou správy drobných vodních toků nebo jejich ucelených úseků těm, jimž drobné vodní toky slouží nebo s jejichž činností souvisejí.
Termín: průběžně
- Úkol F.2: Zabývat se rozvojem a využitím malých vodních elektráren pro potřebu vytvořit další finanční zdroje pro vodní hospodářství a zároveň přispět k plnění energetické politiky České republiky k posílení rozvoje obnovitelných zdrojů energie.
Termín: 31.12.2011
- Úkol F.3: Zabývat se racionalizací správy významných vodních toků a správy povodí uplatněním modelů regionální rozdílnosti plateb k úhradě správy vodních toků a správy povodí a potřeby vytvářet nové finanční zdroje pro úhradu výdajů na opatření ve veřejném zájmu.
Termín: 31.12.2013
- Úkol F.4: Řešit problematiku správy hlavních odvodňovacích zařízení v majetku státu z hlediska nákladů na provoz a údržbu buď zpoplatněním služeb poskytovaných vlastníkům nemovitostí, nebo jejich převodem na subjekty, jimž hlavní odvodňovací zařízení slouží nebo s jejich činností úzce souvisejí.
Termín: 31.12.2013
- Úkol F.5: Zabezpečit dostatečné finanční prostředky pro vodní hospodářství využitím cíleného soustředování vícezdrojových finančních zdrojů, při omezení nároků na státní rozpočet, účinným uplatněním principu „uživatel platí“ za využívání vodních zdrojů
Termín: 31.12.2013

G. Zabezpečit rozvoj v oblasti zásobování obyvatel pitnou vodou, odkanalizování a čištění městských odpadních vod ve vazbě na udržitelnost záměrů a současně řešit dostatečnost vodních zdrojů pro vodárenství pro případ nepříznivých následků změny klimatu

Prostor v doplnění systémů odvádění odpadních vod existuje, a to i s ohledem na udržitelnost budovaných systémů infrastruktury. V zásobování pitnou vodou se v lokalitách nepokrytých vodovody při realizaci dostáváme na hranice ekonomické udržitelnosti, což vyžaduje velmi citlivý přístup. Značné množství vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací vyžaduje prohlubování jejich odpovědnosti a věnování se ekonomice oboru vodovodů a kanalizací.

K tomuto cíli řešit prioritně úkoly:

- Úkol G.1: Zajistit rychlé dokončení investičních akcí pro splnění požadavků směrnice 91/271/EHS o čištění odpadních vod tak, aby bylo odvráceno nebezpečí infringementu Evropskou komisí.
Termín: v průběhu roku 2011
- Úkol G.2: Zajistit pokračování investičních podpor pro rozvíjení vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací s akcentem na malé obce a města (pod 2000 EO). Podpořit výstavbu vodovodů pro veřejnou potřebu v místech, kde jsou dosud obyvatelé odkázáni na kvalitativně i kvantitativně nezajištěné zdroje vody. Výrazně podpořit výstavbu kanalizační sítě a čistírny odpadních vod kvůli dopadu na jakost zdroje pitné vody využívané jiným subjektem.

Vyžadovat u jakékoliv dotace jako vstupní podmínku pro žadatele plnění všech povinností vlastníka vodovodu nebo kanalizace z právních předpisů (zejména podle zákona o vodovodech a kanalizacích č. 274/2001 Sb.).

Termín: průběžně do roku 2015

Úkol G.3: Plány rozvoje vodovodů a kanalizací pro území krajů PRVKÚK transformovat v průběžně doplňovaný materiál, a to jak z hlediska stávajícího stavu, tak záměrů v střednědobém horizontu. Při řešení zdrojů pitné vody bude preferováno řešení zdrojů centrálních před individuálními, které mají nižší míru zabezpečení. Veškerá řešení v kraji i jednotlivých lokalitách budou navrhována a posuzována vždy z hlediska udržitelnosti.

Termín: Průběžně do 31.12.2014

Úkol G.4: Na základě rozborů ekonomiky provozování oboru vodovodů a kanalizací zpracovat rámcové normativy úplných vlastních nákladů a optimálního (přiměřeného) zisku pro různé velikostní skupiny provozovaného majetku i různé organizační struktury vlastnění a provozování.

Termín: Průběžně do 31.12.2014

Úkol G.5: Připravit doplnění PRVKÚK o jednorázové, jednotlivými kraji zajištěné řešení bilance potřeb a zdrojů pro případ nepříznivých následků změny klimatu ve vazbě na výsledky adaptačních opatření pro zvládnutí důsledků klimatické změny. Nároky na budoucí potřeby vodních zdrojů pro vodárenství z PRVKÚK do II. etapy Plánů v oblastech povodí.

Termín: Ve vazbě na očekávané dopady podle dostupné úrovně poznání.

H. Navrhnout organizační, ekonomické a legislativní nástroje k zajištění udržitelného rozvoje v oblasti vodovodů a kanalizací

Zajistit širší vazbu na legislativu EU, zvláště na rámcovou směrnici o vodách 2000/60/ES a navazující materiály, novelou zákona o vodovodech a kanalizacích. Dále řešit problematiku financování a zajištění ekonomické udržitelnosti infrastruktury vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod náležitou obnovou a údržbou existujícího majetku.

Důsledně uplatňovat rovnost přístupu ke všem druhům a velikostem vlastníků vodovodů a kanalizací i jejich provozovatelů s cílem zvýšení kvality služeb v souvislosti s plněním regulačních opatření a při kontrole orgány státní správy.

Výrazně podpořit dlouhodobou udržitelnost nakládání s odpady z čištění odpadních vod (zejm. čistírenskými kaly) tak, aby nedošlo k řádovému nárůstu nákladů na jejich likvidaci.

K tomuto cíli řešit prioritně úkoly:

Úkol H.1: Vydat metodický pokyn pro tzv. diferencované stočné a stanovit tak pravidla pro aplikaci principu „znečišťovatel platí“ dle rámcové směrnice o vodách 2000/60/ES.

Termín: duben 2011

Úkol H.2: Zpracovat a předložit vládě ke schválení novelu zákona o vodovodech a kanalizacích č. 274/2001 Sb., která bude akceptovat v oblasti práv zákazníků vodohospodářských společností stávající požadavky Evropské komise, např. omezení výjimek ve vztahu k rovnému uplatňování nákladů za vodohospodářské služby, a prověřit ošetření problematiky odvádění srážkových vod oddílnými kanalizacemi v rámci zákona. Dále zvýší odpovědnost vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací za doplňování údajů do centrální databáze Vybraných

údajů majetkové a provozní evidence, včetně odpovědnosti vodoprávních úřadů na jejich kontrole a zpracování v rámci své působnosti. Současně bude zvýšena i odpovědnost vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací za správné a včasné předávání „Vyúčtování všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné“ v elektronické podobě.

Termín: do konce února 2013

Úkol H.3: Zajistit v rámci snižování administrativní náročnosti, aby celý provoz informačního systému oboru vodovodů a kanalizací probíhal bez chyb a v elektronické podobě a aby vybrané údaje majetkové a provozní evidence kanalizací a čistíren odpadních vod byly předávány Ministerstvu životního prostředí k využití v rámci ochrany vod a databáze „Vyúčtování všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné“ byla předávána k využití Ministerstvu financí.

Termín: průběžně

Úkol H.4: Rozpracovat modely přijatelného financování obnovy infrastruktury z plateb odběratelů k projednání provozovatelů s vlastníky infrastruktury ve vazbě na model provozování, regionální a lokální podmínky.

Termín: do konce roku 2012

Úkol H.5: Prohloubit zpracování a realizaci Plánů financování obnovy vodovodů a kanalizací podle § 8 odst. 11 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu včetně jejich kontrol. Prověřit ekonomickou návratnost oboru vodovodů a kanalizací podle rámcové směrnice o vodách 2000/60/ES.

Termín: Do konce roku 2013

Úkol H.6: Prověřit spolu s ČSÚ možnost centralizace ohlašovacích povinností v oboru vodovodů a kanalizací v souladu se zákonem č. 25/2008 Sb. s cílem snížení administrativní zátěže vykazujících jednotek.

Termín: do konce roku 2014

Úkol H.7: Podporovat v rámci resortu využití zejména čistírenských kalů (při splnění kvalitativních požadavků) k jejich aplikaci do zemědělské půdy a pro pěstování rychle rostoucích plodin proti jejich nákladnému spalování.

Termín: průběžně do konce roku 2015

I. Rozvíjet obsah a integraci informací v databázích Informačního systému veřejné správy rozběhnutím II. fáze projektu Informačního systému VODA České republiky

Pokračovat v projektu a doplnit zejména jeho komunikační, prezentační a integrační vlastnosti tak, aby bylo možné vytěžit co nejvíce informačního a datového obsahu. Vybudovat nový portál, který zpřístupňuje aktuální a validovaná územně vázaná vodohospodářská data, jejich zobrazování a publikaci založenou na standardizovaných službách, vyhledávání pomocí metadat, transformaci a poskytování dat.

Realizovat úpravy vedení vodoprávní evidence vodoprávními úřady a správci povodí podle novely vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb. Dále zajistit informace pro uplatňování náhrady škod na zemědělsky obhospodařovaných pozemcích v zátopách suchých nádrží, včetně aktuálního seznamu suchých nádrží, které byly při povodni ve funkci.

K tomuto cíli řešit prioritně úkoly:

- Úkol I.1: Zajistit financování a současně zahájit a koordinovat vlastní řešení projektové úlohy vytvoření a implementaci II. etapy ISVS–VODA (2011 – 2015).
Termín: v průběhu roku 2011
- Úkol I.2: U systémů tvořících nosnou část celé vodohospodářské informační architektury zabezpečit formální a technické sjednocení, průběžnou aktualizaci a certifikovat je jako plnohodnotné součásti informačního systému veřejné správy.
Termín: průběžně

J. Podpora výzkumných a rozvojových projektů a mezinárodní spolupráce

Podpora výzkumu, který zajistí udržitelné vodní hospodářství, je nutná s ohledem na zpřesňování nejistot plynoucích z možné změny klimatu v budoucnosti. Proto pro přípravu adaptačních opatření je třeba kvantifikovat očekávané jevy. Využít k tomu program zemědělského aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje Komplexní udržitelné systémy v zemědělství na období 2012-2018 a dalších programů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, které jsou podle zákona č. 130/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů podporovány Technologickou agenturou České republiky.

Pokračovat v rozvíjení mezinárodní spolupráce s členskými státy Evropské unie na úrovni Mezinárodních komisí pro ochranu vod povodí Labe, Odry a Dunaje, při spolupráci na hraničních vodách se sousedními státy a na úrovni odborných zahraničních asociací a komisí.

- Úkol J.1: Podporovat v rámci resortu projekty v podprogramu II Udržitelný rozvoj lesního a vodního hospodářství a ostatních oblastí zemědělství v programu Komplexní udržitelné systémy v zemědělství.
Termín: průběžně od roku 2011
- Úkol J.2: Aktivně pokračovat v rámci resortu v mezinárodní spolupráci v rámci Mezinárodních komisí pro ochranu vod povodí Labe, Odry a Dunaje při bilaterální spolupráci na hraničních vodách se sousedními státy a rozvíjet mezinárodní kontakty na úrovni odborných zahraničních asociací a komisí, zejména IWA – Mezinárodní sdružení pro vodu, ICOLD – Mezinárodní přehradní výbor a ICID – Mezinárodní komise pro závlahy a odvodnění.
Termín: průběžně
- Úkol J.3: Udržovat a rozvíjet kontakty se státy Evropské unie zejména v oblastech správy vodních toků, sektoru vodovodů a kanalizací k získávání zkušeností z aplikace předpisů EU, ekonomických nástrojů a jiných regulačních nástrojů státu a k jejich analýze pro potřeby naší vodohospodářské praxe.
Termín: průběžně

3.3 Finanční strategie

Pro naplňování cílů vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství na období 2011 – 2015 je zásadní podmínkou zabezpečení dostatečných finančních zdrojů. Vzhledem k současné situaci evropské i národní ekonomiky a nutnosti podstatně omezit požadavky na státní rozpočet jde o problematiku složitou a základem přístupu je realizování požadavku „uživatel platí“ za využívání vodních zdrojů a nakládání s nimi, včetně uplatnění finančních nástrojů na činnosti v území, které vodní režim a odtokové poměry ovlivňují.

I když je zřejmé, že se bez určitých podpor ze státního rozpočtu (a tedy z daňových výnosů státu) do vodního hospodářství nelze obejít, je nutné nároky snížit uplatněním diverzifikace finanční zdrojů zapojením dalších, dosud neuplatněných příjmů vč. zvýšení některých stávajících plateb a poplatků.

Prioritní potřebou je především zajištění finančních zdrojů na další rozvoj protipovodňových opatření, dále pokračování podpor pro rozvíjení infrastruktury vodovodů a kanalizací v obcích, kde dosud nebyla vytvořena, a další opatření podle schválených plánů oblastí povodí. Rovněž bude nutné zajistit určitý objem financí pro nutnost odstranění povodňových škod v případě výskytu dalších povodní v příštích letech.

Zároveň zkušenosti z některých členských států EU svědčí o potřebě oddělit prostředky na protipovodňovou ochranu od státního rozpočtu tak, aby byly věcně jednoznačně určeny k tomuto účelu (např. v Nizozemí).

Novela zákona o vodách č. 150/2010 Sb. nezavedla žádnou úpravu ekonomických nástrojů s ohledem na dopady zmíněné ekonomické krize, a proto je nezbytné již dříve připravované náměty na úpravy stávajících poplatků, jejich příjemců a zavedení nových poplatků uplatnit úpravou legislativy a tak zajistit potřebné finanční zdroje na úhradu očekávaných potřeb vodního hospodářství.

S ohledem na chystané vládní úpravy příjmové stránky státního rozpočtu a zavedení daňové reformy, je třeba navrhované úpravy ve vodním hospodářství připravit pro uplatnění při této příležitosti.

3.3.1 Financování protipovodňových opatření

Určité náměty jsou již obsaženy v Koncepti řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodě blízkých opatření (schválené usnesením vlády České republiky ze dne 10. listopadu 2010 č. 799), kde byla také kvantifikována potřeba nákladů na realizaci protipovodňových opatření na období 2013 – 2027. Na technická opatření realizovaná správci vodních toků v kompetenci Ministerstva zemědělství se potřeba pohybuje okolo 25 mld. Kč, stejnou potřebu 25 mld. Kč předpokládá Ministerstvo životního prostředí na zavádění přírodě blízkých opatření.

Jako zdroje financování mimo rámec státního rozpočtu bude prověřován následující rámec legislativních úprav:

- Postupné zvyšování poplatku za 1 m³ odebrané podzemní vody ze současných 2 Kč (odběr pro pitnou vodu) a 3 Kč (odběr pro ostatní účely) na 4 – 6 Kč (v rámci jeho regionalizace) by vygenerovalo roční výnos 1,4 – 1,7 mld. Kč; při rozšíření pásma zpoplatnění odebraného množství podzemních vod již od 1 200 m³ za rok (dosud se zpoplatňuje od 6 000 m³ za rok) může být celkový roční výnos 1,5 – 1,8 mld. Kč.

Stávající alokace poplatků za odběry podzemních vod je dělena 50 % pro kraje a 50 % pro Státní fond životního prostředí (SFŽP). Vzhledem k tomu, že po r. 2013 již tlak na

financování infrastruktury kanalizací a čistíren odpadních vod poklesne v důsledku splnění požadavků „acquis communautaire“ po přechodném období ČR, lze alokaci příjmů pro SFŽP přeměřovat na posílení prevence povodní a zajistit tak cca 750 – 900 mil. Kč ročně. Ponechání 50 % z příjmů krajům dovolí zároveň zapojit kraje do spolufinancování některých regionálních protipovodňových opatření.

Do tohoto zdroje by byly směřovány také příjmy zavedené daňovou úpravou zvažovanou vládou ČR k vytvoření rezervy pro úhradu případných budoucích povodňových škod.

- Zpoplatnění využití energetického potenciálu vodních toků ve vodních elektrárnách (podle výroby el. energie)
 - Řádově by poplatek mohl vygenerovat pro vodní elektrárny (VE) nad 10 MWe ročně cca 160 mil. Kč (při poplatku 0,15 Kč/1 kWh).
 - Pro malé vodní elektrárny (MVE) od výkonu 0,1 do 10 MWe by poplatek za vyrobenou energii 0,10 Kč/kWh mohl vygenerovat ročně cca 80 mil. Kč. Tato varianta by umožnila mj. řešení disproporcí mezi provozovateli MVE, neboť vlastníci MVE zprovozněných v minulosti se nepodílejí na provozu a údržbě vodních děl a vodních toků na rozdíl od nově zprovožňovaných MVE. Podmínkou uplatnění tohoto přístupu by bylo zjevně vázat poplatky na aktuální výrobu v podmínkách hydrologického roku v dané lokalitě vodního toku.
- Výnos z odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu
 - V současnosti jsou tyto výnosy příjmem SFŽP a obcí (v poměru 60:40). Roční výnosy činí celkem cca 400 mil. Kč a lze konstatovat, že toto zpoplatnění je nedostatečné a volá po úpravě navýšením, neboť zábory zemědělské půdy pro výstavbu narůstají a převládají velkoplošné zástavby. Zvýšením tohoto poplatku by se nejen omezily ztráty zemědělské půdy, ale posílilo by to příjmy pro protipovodňová opatření – což má logiku, neboť zástavba budov a zpevněné plochy zvyšují i zrychlují odtok srážkových vod z těchto území a přispívají k ohrožení povodněmi i na malých vodních tocích. Při přesunu části příjmů ze SFŽP do protipovodňového účtu by to vedlo k posílení finančních zdrojů nejméně o 200 mil. Kč, přičemž příjem obcí by neměl být dotčen s cílem zainteresovat je na spolufinancování protipovodňové prevence.
- Výnos z odvodů za odnětí lesních pozemků
 - Tyto příjmy se v současnosti dělí mezi SFŽP a kraje (opět v poměru 60:40) a bylo by žádoucí i v těchto případech zvážit nejenom zvýšení úrovně plateb, ale také změnu příjemců tak, aby část pro SFŽP přešla do protipovodňového účtu. Předpokládaný roční výnos by činil opět cca 200 mil. Kč s tím, že příjem krajů by bylo opět možné směřovat ke kofinancování konkrétních regionálních opatření k ochraně před povodněmi.
- Navýšení plateb za odběry povrchových vod
 - Ceny za odběry povrchových vod, které umožňují zajistit péči s. p. Povodí o vodní zdroje, jsou usměrňované ministerstvem financí a vycházejí z kalkulace schválených věcných nákladů. Protipovodňová opatření v těchto položkách nejsou zahrnuta, jsou dotována z příslušných programů prostřednictvím státního rozpočtu a v omezené míře také z fondů Evropských společenství (z Operačního programu MŽP). Z tab. 3 je zřejmé, že pokud by byla cena (která se u jednotlivých s. p.

Povodí liší) navýšena paušálně o částku 0,30 – 0,50 Kč/m³ odebrané povrchové vody (nikoliv pro chlazení energetických zdrojů), bylo by možné získat cca 400 – 700 mil. Kč ročně. Větší zvýšení je nereálné, neboť v důsledku transformace ZVHS integrací do s. p. Povodí a Lesy ČR dojde k určitému navýšení ceny za odběry povrchových vod, která zahrne - systémově správně – rovněž úhradu péče o drobné vodní toky, které jsou základem pro odtokové poměry vodohospodářsky významných vodních toků.

Souhrn předpokládaných finančních zdrojů k naplnění finančního zdroje pro pokrytí protipovodňových technických opatření:

Předpokládaný finanční zdroj	Odhad ročního příjmu (mil. Kč)
50 % příjmů za zvýšené zpoplatnění odběrů podzemních vod	750 – 900
Zpoplatnění energetického potenciálu vodních toků u VE nad 10 MWe (resp. nad 100 kWe)	160 (240)
Příjem za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	200 – 300
Příjem za odnětí lesních pozemků	100 – 200
Příjem za zvýšení ceny za odběr povrchových vod o 0,30 – 0,50 Kč/m ³	400 – 700
Celkem	1 600 – 2 300

Uvedené údaje svědčí o tom, že během období 2014 – 2027 by i při nezměněných položkách bylo možné soustředit finanční zdroje ve výši 22,5 – 32,8 mld. Kč, které by pokryly předpokládanou potřebu na úhradu technických protipovodňových opatření odhadnutých na 25 mld. Kč. V tomto smyslu bude pokračovat i rozpracování legislativních a ekonomických nástrojů, které obsahuje zmíněná Koncepce řešení problematiky prevence před povodněmi využitím technických a přírodě blízkých opatření.

3.3.2 Financování vodní cesty

V současnosti je údržba a provoz vodních cest (včetně provozu plavebních zařízení – plavebních komor) v České republice nezpłatněna. Výchozím principem tohoto stavu je historický výnos „o svobodném přístupu“ k moři (což by samozřejmě platilo výhradně pro vodní cestu na Labi).

V důsledku zachování této tradice plošně pokrývají veškeré náklady spojené s vodní cestou s. p. Povodí, přičemž do usměrňované ceny za odběry povrchové vody mohou zahrnout pouze část (provoz vodní cesty- zejména údržbu plavebních hloubek). Tento stav je dlouhodobě neudržitelný, dotační titul ze státního rozpočtu není přijatelným řešením. Je tudíž nutné, aby úhrada údržby a oprav byla pokryta finančním zdrojem od uživatelů vodních cest, resp. od investora této infrastruktury financované ze Státního fondu dopravní infrastruktury, která je však po kolaudaci následně předaná s. p. Povodí s povinností nejenom provozu, ale následné údržby a obnovy. Z účetního hlediska se jedná evidentně o stav nevyhovující a je třeba v této záležitosti zajistit úpravu na základě projednání s Ministerstvem dopravy.

Představa o úhradě části nákladů na provoz a údržbu vodních cest a souvisejících staveb vyplývá z rozklíčení nákladů (průměrně v mil. Kč/rok – podle skutečnosti za posledních 5 let), které s. p. Povodí pokrývají:

státní podnik Povodí	Povodí Labe	Povodí Vltavy	Povodí Moravy
Údržba splavnosti vodních cest v rámci správy významných vodních toků	58	33,4	17,8
Údržba zdymadel a lodních výtahů (vč. připravované výstavby)	58	14	3,8
Provoz zdymadel (vesměs 24 hod. denně, zejména v letním období)	50	30,7	0,9
Celkem	166	78,1	22,5

Údržba splavnosti vodních cest vyplývá ze zákona o vodách tj. prohrábky, údržba plavební hloubky apod. jsou zahrnuty do ceny za odběry povrchových vod. Financování údržby zdymadel a dalších staveb k plavebním účelům a financování jejich provozu musí s. p. Povodí hradit z jiných výnosů. Zahájená jednání s Ministerstvem dopravy k možnosti financování údržby zdymadel a dalších staveb k plavebním účelům vedou k nutnosti změnit v zákoně č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů, účel fondu.

3.3.3 Investiční rozvoj vodohospodářské infrastruktury v oboru zásobování vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod a náklady spojené s vodohospodářskými službami

- Výstavba vodohospodářské infrastruktury po r. 2013

Investiční výstavba infrastruktury pro zásobování obyvatelstva vodou z veřejných vodovodů, odkanalizování a čištění odpadních vod vyžaduje (a všude v evropských státech tomu tak je) dotační podpory ze státního rozpočtu ve veřejném zájmu, neboť vlastníkem infrastruktury je veřejný sektor (obce, města a jejich svazky nebo sdružení) a jde o zkvalitnění života obyvatelstva. Tyto národní zdroje rozšířily po vstupu do EU podpory z účelových fondů ES. O těchto podporách z fondů ES již zřejmě nelze v případě České republiky uvažovat, neboť požadavky evropské legislativy budou splněny po ukončení přechodného období (2010). Nicméně další investiční rozvoj v obcích pod 2000 ekvivalentních obyvatel, které dosud nemají zejména odkanalizování a čištění odpadních vod a nebyly zavedením „acquis communautaire“ do konce přechodného období nuceny tuto infrastrukturu realizovat, je třeba i nadále podpořit.

Proto je i po r. 2013 předpokládána další etapa stávajícího programu na podporu výstavby této infrastruktury (viz. Tab. 4), která bude zaměřena na podpory především v malých obcích, které nemají dostatečné příjmy pro financování těchto nákladných investic sloužících ke zkvalitnění života obyvatel.

Zde se předpokládá podpora ze státního rozpočtu posíleného výhodnou půjčkou státu od mezinárodních finančních institucí. Předpokládaný objem programu na 5 let by činil 8 mld. Kč (z čehož úvěr by tvořil 50 %, státní rozpočet 20 % a kraje + obce - investoři 30 %). Náklady investic by pak byly pokryty z cca 60 % dotací, z 20-30 % investorem (obcemi) a 10 – 20 % z podpor krajů. Uvedený systém se v posledních 10 letech velmi osvědčil.

Podíl krajů a obcí by pokrylo využití příjmů ze zvýšených poplatků za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a za odnětí lesních pozemků. V případě krajů by byl využit také zvýšený příjem za poplatky za odběr podzemních vod (viz odd. 3.3.1).

- Obnova a údržba infrastruktury vodovodů, vodárenských zařízení, kanalizací a čistíren odpadních vod.

Speciální tematikou se stává obnova investičního majetku pořízeného v oblasti vodovodů a kanalizací. Podle požadavku zákona o vodovodech a kanalizacích vlastníci infrastruktury zpracovávají plány financování obnovy těchto investic. V plánech financování obnovy jsou vymezeny potřebné finanční prostředky a ty se promítají do kalkulací cen pro vodné a stočné. Tento způsob umožňuje zajistit finanční prostředky na veškerý majetek vodovodů a kanalizací a to i ten, který je pořízen z dotačních prostředků. Tvorba prostředků na obnovu může probíhat v takovém režimu, že nezpůsobí skokové navýšení cen pro vodné a cen pro stočné. Týká se to především menších provozních systémů.

Tvorba plánů financování obnovy vyžaduje systémový přístup při vyhodnocení stavu opotřebení infrastrukturního majetku.

Zajištění uvedené problematiky vyžaduje nejen podrobné seznámení vlastníků vodovodů a kanalizací i jejich provozovatelů s jednotlivými kroky spojenými s tvorbou prostředků obnovy ale i důsledné kontroly státní správy, jak tvorby plánů financování obnovy, tak jejich promítnutí do kalkulací cen pro vodné a stočné a věcného plnění při čerpání těchto finančních prostředků.

S ohledem na charakter nákladů není možné předpokládat opětně dotační podpory – vodohospodářské služby musí být samofinancované. Tedy je nutné navýšení ceny za vodné a stočné k zajištění obnovy infrastruktury podle určitého plánu, který neohrozí sociálně únosnou úroveň těchto cen. Z navýšení by byla příslušná část ukládána vlastníky (obce, města) na specifické účty k akumulaci prostředků pro budoucí úhradu nezbytné obnovy.

3.3.4 Financování přípravy II. etapy plánování v oblasti vod

Příprava II. etapy plánů povodí je podle novely zákona o vodách (zákon č. 150/2010 Sb.) záležitostí ústředních úřadů státní správy v oblasti vod – tedy především Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí. Již I. etapa plánování svědčila o nezbytnosti zapojení široké škály různých expertů a institucí do procesu a bylo nutné vynaložit značné finanční prostředky pokryté speciálním dotačním titulem. Přípravu plánů II. etapy je nezbytné zahájit v r. 2012 a zároveň implementovat směrnici 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik, což vyžaduje zajištění příslušných finančních zdrojů v kapitolách obou rozhodujících resortů.

S ohledem na to, že II. etapu plánů povodí připravují Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí, je nezbytné zajistit zapojení finančních zdrojů z kapitol obou resortů ve výši cca 80 mil. Kč (tedy 2 x 40 mil. Kč po dobu 4 let, což znamená 10 mil. Kč ročně z každého resortu). Podkladem bude příprava plánů dílčích povodí s odhadovaným nákladem 40 – 50 mil. Kč za celé období a tyto náklady bude nutné pokrýt ze zlepšených hospodářských výsledků s. p. Povodí (viz odd. 3.3.5).

3.3.5 Financování správy vodních toků a vodních děl na nich

Úhrada správy vodních toků a souvisejících vodních děl je v gesci správců vodních toků, jejichž struktura se od r. 2011 podstatně mění. Zemědělská vodohospodářská správa (ZVHS) jako organizační složka státu je ve svých činnostech omezena pouze na péči o hlavní odvodňovací zařízení a související infrastrukturu (čerpací stanice, některá vodní díla). Na uvedené činnosti bude zapotřebí rovněž dotace ze státního rozpočtu v rámci kapitoly Ministerstva zemědělství, a to na období, než bude vytvořen Pozemkový úřad ČR, pod jehož správu případnou uvedenou vodní stavbu spravovanou ZVHS. Předpoklad nároků na státní rozpočet pro ZVHS na uvedené přechodné období je odhadován na cca 50 mil. Kč ročně. Tato skutečnost znamená oproti předchozím letům omezení nároků na státní rozpočet v úrovni cca 350 – 360 mil. Kč ročně.

Správa drobných vodních toků, zajišťovaná dosud ZVHS, byla převedena do s. p. Povodí a s. p. Lesy ČR, což výrazně posílilo systémový, integrovaný přístup k managementu vodních zdrojů v hydrologických povodích a naplnilo aktuální trend nejenom v Evropě, ale i ve světě. Náklady spojené se správou a péčí o vodní toky budou pokrývat uvedené státní podniky z příjmů za svoji hlavní činnost jako dosud, což v případě s. p. Povodí poněkud zvýší cenu za odběry povrchových vod. Rozsah tohoto zvýšení však nebude dramatický.

Předpokládaným zdrojem k pokrytí nákladů na rozšíření působnosti s. p. Povodí a Lesů ČR na správu drobných vodních toků je využití výnosů z činností těchto státních podniků. V případě s. p. Povodí jde o využití výnosů z jiných, než hlavních činností pokrývaných z plateb za odběry povrchových vod.

Z Přílohy (Tab. č. 3) vyplývá, že s. p. Povodí generují nad rámec příjmů z hlavních činností cca 900 mil. Kč ročně. Tyto pozitivní výnosy jsou zčásti použity ve formě zisku k naplnění nezbytných fondů a dále je třeba z nich nyní a zejména v budoucnosti pokrýt nároky na úhradu nákladů, které nejsou do ceny za odběry povrchových vod započítatelné (jedná se o cenu usměrňovanou Ministerstvem financí). Předpokládá se přibližně pokrytí následujících nákladů:

Typ nákladů	Odhad nákladů za poslední 3 až 5 let (mil. Kč/rok)
Údržba a provoz plavebních komor a zdymadel	158
Podíl na úhradě části nákladů na protipovodňová opatření	72
Úhrada 40 - 50 % nákladů na odstraňování povodňových škod, z významných a katastrofických povodní, na které nejsou dostatečné dotace ze státního rozpočtu.	128
Pokrytí zvýšených nákladů na zanedbanou údržbu drobných vodních toků převzatých od Zemědělské vodohospodářské správy	300
Monitoring povrchových vod	63
Posílení oprav a údržby vodních děl	50
Zajištění podílu na II. etapě plánování	12
Pokrytí naplnění fondů ze zisku	141
Celkem	924

Tab. č. 1 – Důsledky výskytu extrémních povodní od konce 90 let minulého století

Výskyt povodně/typ	Způsobené škody (mil. Kč)	Počet ztrát na lidských životech
1997 (letní)	62 600	60
1998 (přivalové, letní))	1 800	10
2000 (jarní)	3 800	2
2001 (jarní, letní)	1 000	0
2002 (letní)	75 000	16
2006 (jarní)	6 200	9
2009 (přivalové)	8 500	15
2010 (přivalové)	15 000	6
Celkem 1997-2009	174 000	118

Tab. č. 2 – Výsledky programu Podpora prevence před povodněmi I. etapa (2002-2007)

Realizováno 435 stavebních akcí
Ochrana pro 210 tisíc. obyvatel
Ochrana majetku v hodnotě 245,5 mld. Kč
Vymezena záplavová území podél 2 730 km vodních toků

Tab. č. 3 – Současný stav financování vodohospodářských služeb a péče o vodní zdroje

Příjmy	Příjemci	mil. Kč/rok (průměr 2005-2009)
Poplatky za odběry podzemní vody	SFŽP 50 %, kraje 50 %	774
Platby za odběry povrchové vody	s. p. Povodí (věcně usměrňované ceny)	2 730
Platby za vodohospodářské služby v oboru VaK	Příjmy privátních subjektů (věcně usměrňované ceny)	26 128
Poplatky za znečišťování povrch. vod	SFŽP	214
Příjmy za různé aktivity a služby prováděné s. p. Povodí (MVE, smluvní laboratorní činnosti apod.)	s. p. Povodí	908
Celkem		30 754

Tab. 4 – Zdroje financování z veřejných financí

Typ	mil. Kč	Zdroj pro období
ZVHS – provoz, správa drobných vodních toků a hlavních melioračních zařízení	450	ročně
129 190 – Podpora zemědělských vodních toků	100	2009-2013
129 170 – Podpora zvyšování funkčnosti vodních děl	345	2009-2013
129 120 – Program prevence před povodněmi II. etapa	11 000	2007-2013
129 180 – Program rozvoje vodohospodářské infrastruktury VaK	4 680	2009-2013
129 130 – Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží	4 000	2007-2013
129 160 – Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy	1 500	2009-2013
129 142 + 129 143 – Odstranění následků povodní na infrastruktuře VaK 2009 + 2010	379	2010-2012
229 114 + 229 115 – Odstranění následků povodní na vodních tocích 2006 + 2007	1 470	2006-2010
229 116 + 229 117 – Odstranění následků povodní na vodních tocích 2009 + 2010	3 131	2009-2013
Program rozvoje venkova – Obnova a rozvoj vesnic 3.2.1.1.	5 005	2007-2013
Program rozvoje venkova – Modernizace zemědělských podniků 1.1.1.	2 417 ¹⁾	2010-2013
Program rozvoje venkova – Zlepšení vybavenosti venkova 3.2.1.1.	5 005	2007-2013

¹⁾ Jde o alokaci pro celý záměr a) Stavby a technologie pro živočišnou výrobu v opatření I.1.1.

Obrázek č. 1

